

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas I. Quid definitivè vita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

RESPONDETUR. Animam quidem esse nonnisi in materia, tanquam in subiecto, esseque hanc materiam corpus, sed unde hoc probatur, quod corpus supponat hic in definitione pro materia, cum aliàs etiam supponat pro composito.

RATIO Secunda est. Quia ibidè textu septimo, supponit ita distingui animam & corpus in definitione positum, sicut distinguuntur figura & cera, hoc est realiter & adæquatè, & tamen forma nonnisi à materia distinguitur realiter adæquatè, non autem à composito. Ergo apparet hic intelligi solam materiam.

RESPONDETUR. Hoc ipsum arbitrariè dici, quod ubicunque ponit Ly corpus Aristoteles, quod ponat realiter adæquatè distinctum à materia, cum certum sit apud eundem, nomine materiæ venire etiam compositum, cur ergo non veniet etiam positum in definitione Animæ. Deinde comparat animam Aristoteles ad corpus sicut figuram ad ceram non in distinguendo, sed in informando: quia scilicet sicut figura ceram ita informat materiam Anima. Unde etiam quamvis septimo Metaphysicorum corpus vocet Animæ instrumentum, quod instrumentum non est compositum, sed materia; id probat nomine corporis venire materiam, sed cum aliàs etiam compositum veniat nomine materiæ, id probat, Ly corpus, in definitione animæ positum, non supponere pro composito.

RATIO Tertia est. Sinomine corporis Organici veniat compositum, sensus erit: quod anima sit Actus compositi, habentis animam.

RESPONDETUR, in re, verum assumi ab argumento, sed non quoad modum significandi, & sic Homo definitur in re per Hominem, non tamen quoad modum significandi: & sic ut bene dicitur lucidum, id, quod habet lucem, universaliterque concreta bene definiuntur per abstracta, ita & in præsentibus, bene definitur Anima, quod sit Actus animati.

Ex his colliges pro utraque parte nihil esse certi, quomodo Ly corpus sumpsit Aristoteles in præsentibus definitione; propter quam ipsam ambiguitatem, censetur hæc definitio non esse exacta, est tamen sufficienter descriptiva & notificativa. Hinc etiam habet plures terminos, qui idem nonnisi aliter atque aliter explicant, certè enim ly organicum, & potentia vitam habere, pro eodem supponunt, cum corpus organicum nonnisi in viventibus habeatur.

Secunda DEFINITIO sumitur Animæ ex cap. 24. Anima est id quo vivimus, & sentimus, & movemur, & intelligimus.

Hæc definitio etiam non est exacta, non tam enim definit Animam, quam definit ea, quæ sunt anima: quia tamen traditur per manifestiora utcunque rem explicat. Porro ly Et, toties hic repetitum, sumendum est partim dis-

junctivè partim copulativè. Si enim sumeretur tantum copulativè soli Animæ rationali competeret; debet ergo ratione præcedentium particularum copulativè accipi; nam quod intelligit, & movetur, & sentit, & vivit; ratione autem consequentium particularum, debet disjunctivè accipi, nempe ut vivat tantum, vel etiam sentiat. Prior definitio magis est in usu. Ex verbis illius potest erui hæc rigorosior definitio. Anima est actus primus incompletus vitæ vel formæ in actu primo vivificandi.

His de Existentiâ & Definitione Animæ præactis, quoniam definitio illius importat quid sit actus corporis potentia vitam habentis. Sit

QUÆSTIO I.

De Anima prout est vita.

EST hic necesse examinare quid sit vivere, tam in actu primo, quam in actu secundo, & cui subiecto competat.

DIFFICULTAS I.

Quid definitivè Vita?

EXplicationes varias quid sit vita, videbis apud Arriaga, fusè & Oviedo hic ad difficultatem totam intelligendam.

PRÆMITTO 1. Non esse hic principale intentum ostendere quid vivat, seu subiecta vita. Certum enim est Deum, Animalia, &c. vivere, cæterum etiam de aliquibus subiectis vitæ, erit aliqua difficultas ut an species impressæ, habitus, &c. sint principia vitalia. Maximus punctus in hoc est: quæ sit ratio communis vitæ, omnibus his saltem communis analogicè.

PRÆMITTO 2. Specialiter attendi in definitione vitæ ad immanentiam, ad, proficisci ab intrinseco; quos terminos latissimè explicat Oviedo integerrimo Puncto primo. Suffecerit id præ oculis habere; quod immanentia, quæ requiritur ad vitalitatem, non intelligatur immanentia per identitatem, quia talis immanentia non nisi soli Deo competit identificanti sibi suos actus. Per immanentiam ergo intelligitur potius actio, quæ nata est recipi in eodem principio quod operatur, & quidem non sola ipsa sed etiam terminus, qui vi illius actionis produci- tur. Ex quo ulterius vides, quod ly immanentia ut ita dicam sit passivum quid, hoc est ad patiendam actionem & ejus terminum. Jam autem ly ab intrinseco, tenet se ex parte principii, cui scilicet, tanquam Ratio formalis ut quo agendi, debeatur illa actio; & Terminus actionis, tanquam effectus: possetque hoc ly ab intrinseco appellari Immanentia principiativa: vocando aliam immanentiam unionis.

PRÆMITTO 3. Dupliciter posse spectari vitam. Primo in Actu primo quæ sita sit in possessione

sione principii vitaliter operativi, de quo quæritur hic, in quo statuendum sit: & aliam vitam in actu secundo, quæ sita sit in exercitio illius potentia.

PRÆMITTO 4. *Vita in actu primo, non debet essentialiter immanentiam Unionis.* Quia potentia identificata animæ, non dicunt immanentiam Unionis, & tamen sunt vitales in Actu primo.

PRÆMITTO 5. *Vitalitatem in actu secundo salvari non posse, sine hoc, quod est proficisci ab intrinseco, seu sine immanentia principativa.*

RATIO, quia alias omnes operationes essent vitales, si semel dicatur, aliquam operationem vitalem, posse non esse ab intrinseco. Tum quia omnia quæ manifestè vivunt, operantur ab intrinseco, & quæ manifestè non vivunt, non operantur ab intrinseco. Ergo apparet vitalitatem in actu secundo, non posse salvari sine motu ab intrinseco, imò nisi hoc dicatur, poterit dici: quod digiti cadaveris si moveantur aliqua arte vel impulsu hoc ipso vivunt. Tum quia quæcunque tandem afferetur definitio vitæ, semper in illa ponetur vel formaliter vel æquivalenter ly ab intrinseco. Ergo apparet ly ab intrinseco, necessariò requiri.

Addit & bene. Amicus, Tomo 3. Disp. 2. num. 76. vitalitatem non posse desumi ex hoc, quod sit actio à principio, quod est simpliciter vita, aliàs omnes actiones essent vitales, utpote profectæ à Deo, tanquam à principio, quod est vita; nec etiam desumitur vitalitas à subiecto recipiente quod est vita, aliàs nobis receptio gratiæ vitalis esset, non etiam desumitur ab objectis, quia hæc sæpe vitalia non sunt. Restat ergo, ut desumatur ab ipso moveri ab intrinseco; unde etiam Tridentinum, definiens, quod in justificatione non habeamus nos mortuo modo, explicat id per hoc, quia nos movemus per actus nostros.

PRÆMITTO 6. *In hoc quod est uniri potentia producenti terminum productum ab intrinseco, seu in immanentia per unionem non stare essentialiter Vitalitatem.*

RATIO prima est. Tum quia ponamus, quod ab intrinseco moveat se homo ad producendam intellectionem, supposito quod intellectio seu verbum mentis sit res, impediatur Deus illius unionem, transferatque eam in lapidem. Quæro an tunc dicendus sit intellectus operatus vitaliter vel non dicendus. Si est operatus vitaliter. Ergo facit operationem vitalem, quæ tamen ut suppono non dicit immanentiam unionis. Quod si illa operatio non est vitalis, cur non? cum ad illam fuerit motus ab intrinseco.

RATIO Secunda est. Quia in actu vitali sunt duo. Immanentia unionis & immanentia principativa sive motus ab intrinseco. Quæro an in utraque consistat vitalitas, indepen-

denter ab alia. Si in utraque consistit independenter ab alia, Ergo si productam ab alio qualitatem faciat mihi Deus uniri, vitale mihi illud erit. Quod si dependenter ab acceptione esse à principio intrinseco, vitalitas refunditur, in hoc, quod est habere immanentiam unionis, si in ipsa immanentia principativa, vitalitas non sinit, quomodo vitalitatem refundere poterit, in immanentiam unionis? ad eum modum, quo si essentialiter non staret libertas in actu interno solo, non posset illam refundere in actum externum. Unde quod Philosophi velint ab eodem principio proficisci & recipi actionem vitalem, id non ex eo invaluit, quasi illa receptio sit essentialiter requisita ad vitalitatem, sed quia cum illa actio utpote accidens recipi debet in aliquo, non habet connaturali sibi subiectum, illud principium à quo producit, sed nego hanc receptionem formalizare vitalitatem.

RESPONDEBIS. Sufficere ad vitalitatem quod ille terminus petat recipi, in eo, à quo producit. Contra, hoc ipsum prius probari debuit, requiri ad vitalitatem. Deinde sicut non sufficit, ut aliqua sit actio vitalis, quod petat produci ab intrinseco, casu quo non producat ab intrinseco. Ergo ne sufficiet exigere recipi in subiecto, si non recipiatur in subiecto, possitq; Divinitus non recipi.

RATIO Tertia est. Quia id in quo essentialiter stat vitalitas, debet esse ejus rationis, ut ubicunque ponatur, adferat secum prædicatum vitalitatis, sed præcisè immanentia unionis, non adfert secum vitalitatem, ut constat ex unionem gratiæ, specierum, habituum. Ergo.

RESPICIUNT hæ rationes principium negativum, quod non sint multiplicanda Entia sine necessitate. Ergo nec multiplicanda formalisativa vitalitatis, nulla autem est necessitas ponendi, quod præter Immanentiam principativam, requiratur ad vitalitatem immanentia per unionem.

DICES I. Ea quæ sunt complexum duorum, sunt ejus rationis, ut unum sine alio, non constituat illud complexum; & sic unitas non constituit binarium, nec sola anima compositum.

RESPONDETUR. Quæ plura unum constituent, includunt in se inadæquatam rationem constituti; & ita unitas, est inadæquatè binarius: Jam autem immanentia unionis, nec inadæquatè constituit vitalitatem. Nihilominus salvari non potest sine immanentia unionis nutritio. Si enim in nutritione non ponetur unio partium, non esset nutritio, sed id deposit nutritio, non ex prædicato vitalitatis, sed ex natura nutritionis. Deinde nego vitalitatem esse complexum ex produci & recipi in eodem principio, sed stat solo produci ab intrinseco.

Dice-

DICES 2. Si non requiritur ad vitalitatem receptio actionis, sequitur, quod si lapis assumatur ad productionem intellectus in Petro, erit illi intellectus illa vitalis.

RESPONDETUR. Negando Sequelam. Ratio quia necdum lapis eliceret illam intellectum ab intrinseco.

DICES 3. Assumatur Petrus ad producendam intellectum in Paulo, eo casu movebitur ad illam ab intrinseco, & tamen illa productio, non erit illi vitalis, idque non ex alio capite, quam quia illam intellectum non recipiet in se. Ergo ratio vitalis Essentialiter stat, in illa immanentia unionis.

RESPONDETUR. Dupliciter posse assumi Petrum ad producendam intellectum in Paulo. 1. Ut eliciat intellectum in se, quam postea Deus transferat in Paulum. Et dico, non esse illic assumptionem rigorosam, sed potius impeditionem unionis cum intellectu Petri. Assumptio enim rigorosa in linea efficiens, stat in productione effectus supra naturam, vel quoad Entitatem, vel quoad modum operandi: neutrum autem horum competit illi intellectui, quam elicitam à Petro, transfert Deus in Paulum: & hæc productio est illi vitalis, atque si nunquam translata fuisset illa intellectus in Paulum. Quia si non fuisset translata fuisset vitalis. Ergo etiam quamvis transferri debuit, non desit esse vitalis, quia per hoc quod alicui postea evenire debet, non mutatur res.

2. Potest assumi Petrus ad producendam intellectum in Paulo, ita, sicut assumeretur etiam lapis, ad eandem producendam, & sic illa intellectus, non erit vitalis Petro, non ex defectu immanentiae per unionem, sed quia non est ab intrinseco, non enim habet Petrus intrinsecam vim, producendi intellectus, in anima, quæ non est ipse producat.

PRÆMITTO 7. Præter jam dicta in explicatione vitæ, ad hoc attendi debet, ne ratio vitæ conveniat emanationi passionum & potentiarum ab anima, si hæc sunt distinctæ. Item ut salvet in Deo rationem vitæ. Denique ut salvet quomodo ignis dum augetur non vivat, vivat autem planta.

Punctum Difficultatis 1.

Adferuntur aliorum Explicationes.

EXPLICATIO 1. post alios, rationem vitæ recentior Suarez, quod sit principium motus, per se immanentis ab intrinseco. Hæc Explicatio

NON SATISFACIT 1. Quia de essentia vitalitatis non est immanentia per unionem & receptionem in Subiecto ut probatum supra, & tamen hanc immanentiam per unionem supponit dicta definitio.

NON SATISFACIT 2. Quia anima emanans potentias emanat illas ab intrinseco, & est principium illarum per operationem immanentem, & tamen non vivit illas emanando ut communiter docetur, & alias posset dici ignis vitaliter emanare calorem.

RESPONDET recentior Suarez productio passionum non esse vitalem, quia tribuuntur externo generanti, itemque motum elementorum v.g. ad sua loca, quia hæc loca, data sunt illis, à generante, ut propria.

CONTRA est imo. Quia talis debet dari definitio vitæ, ut illa ipsa contineat prædicata quibus excludantur, ea quibus non competat vivere, hoc autem non facit dicta definitio; quia quando quæro, cur ab intrinseco non proficiscatur emanatio passionum, respondit: quod tribuantur generanti, de quo tamen nihil loquitur ipsa definitio, saltem distinctè: præcipue quia proficisci passiones ab intrinseco & tamen tribui generanti, nihil aliud in re est nisi proficisci à principio, quod illas passiones non emanasset, nisi fuisset productum à generante. Quid autem hoc obstat vitalitati, si illa stat præcisè in hoc, quod est esse principium motus per se immanentis ab intrinseco.

CONTRA 2. Penamus per impossibile, animam rationalem esse à se, emanare tamen ex se potentiam intellectivam distinctam, illa emanatio non esset jam attribubilis producenti. Numquidne jam deberet esse vitalis? & cum hoc proficisci à generante, non inferat ullum influxum immediatum in ipsam emanationem passionum, sed illa emanatio est totaliter à forma, cur non motus ad illam emanationem, dicendus erit esse ab intrinseco adeoque vitalis.

CONTRA 3. Quia operationes intelligenti productæ ab intellectu, non producuntur, nisi ponatur anima, & tamen operationes illæ non tribuuntur ipsimet generanti. Ergo nec tribui debent emanationes potentiarum, cum utrobique, scilicet, tam ad operationes, quam ad emanationes, ponatur modus ab intrinseco.

Neque valet si dicas, perfici animam potentiis ideoque illarum effectum tribui generanti. Dicam enim & ego intellectum perfici operationibus. Dices perfici per accidens. Dicam etiam potentias perfectivas esse animæ per accidens. Dices qui dat esse, hoc est generans, vel producat, dat consequentia ad esse. Dicam & ego actus potentia, esse actus consequentes ad esse potentia. Denique quaecumque attuleris

† (1) 3

dispa-

disparitatem, illam ego accepto, & ex eo infero, te non recte explicasse hac definitione actum vitalem, quia non desumis illam ex ipsis terminis definitionis.

NON SATISFACIT 3. Quia hæc explicatio non ostendit cur ignis, cui intrinseca potentia est calefactiva, dum producit calorem, non agat vitaliter itemque dum se augmentat; nam augmentando se, movetur, & quidem non ab alio, sed à se, adeoque ab intrinseco illa augmentatio immanet illi.

RESPONDET recentior Suarez. Motum ignis se augmentantis non esse vitalem, quia motus ille non est immanens, nec talis suapte natura, sed solum per accidens, augmentatur enim per subministrationem pabuli.

CONTRA est. Tum quia augmentatio quæ est per subministrationem pabuli in nutritione est vitalis. Ergo ex hoc principio, quod ignis se augmentet, per subministrationem pabuli, si cætera adsint, nempe motus ab intrinseco, non desinet esse vitalis. Tum quia de hoc ipso quaeritur, quid sit esse istum motum suapte naturalem, ut illa talitas, fundet vitalitatem. Tum quia accrementum illud partis & materiæ, quod accipitur per nutritionem, per Accidens accrescit, poterat enim primo informari ab Anima. Ergo illud incrementum non suapte natura, sed per Accidens est tale, & tamen illud incrementum habetur per actionem vitalem. Unde nova definitione explicandum venit, quid sit esse motum immanentem, non talem suapte natura, sed solum per Accidens.

EXPLICAT 2. Oviedo. Vivens esse illud in actu primo, quod est principium actionis, ex sua essentia immanens, quæ supponat præter principium activum & passivum, aliud principium illius, respectu cuius immanens dicitur. Explicat hanc definitionem suam in manifeste viventibus, nutritio, præter vivens, respectu cuius immanens dicitur, supponit materiam alimenti & alterationes, adeoque supponit aliud præter vivens; sensatio externa, supponit speciem impressam & præsentiam objecti, sensatio item interna, supponit sensationem externam, volitio intellectionem, intellectio speciem. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT 1. Quia ultimo differentialis ratio viventis per hanc definitionem esset, supponere aliud principium præter passivum & activum; nam reliqua conveniunt essentia unicuique, in emanatione suarum passionum. Sed in hoc non potest stare differentialiter ratio vitæ; quod ipsum probatur. Quia vita debet stare in aliquo ejusmodi differentiali, quod ipsum differentiale, importet principium operandi, ex ratione ipsa operandi, differens

ab aliis principiis. Non enim ratio vitæ, est aliquid passivum vel mortuum, sed hoc quod est præsupponere aliud præter principium activum & passivum, stare potest cum hoc, ne inferat operandi principium, differens à principiis mortuis. Neque enim illa præsuppositio alius principii, ex vi sui conceptus & verbis in definitione positis, infert quidquam exclusivum principii mortui, quid enim? Porro sicut malè assignaretur id pro ratione differentiali hominis, quod posset stare cum ratione bruti; ita nec rectè assignabitur pro ratione differentiali vitæ, quod potest stare cum principiis mortuis.

NON SATISFACIT 2. Quia sensatio vitalis, potest divinitus exerceri, sine ulla præsentia objecti, adeoque non supponendo aliud præter principium elicativum & receptivum. Neque valet si dicas quod supponeretur tunc concursus Dei indebitus; quia ex vi concursus indebiti, non sumitur differentialiter ratio vitæ, hic autem quaeritur de tali ratione, quæ adferat rationem vitæ.

RESPONDEBIS, quod supponere aliud præter principium activum & passivum, se solo, non fundet rationem vitæ, licet fundet in circumstantia principii operantis ab intrinseco & recipientis.

CONTRA est, quia ex hac responsione sequitur nullum dari prædicatum differentiale vitæ, à principiis mortuis distinctivum. Quod ipsum probatur; quia hoc quod est esse principium ab intrinseco, convenit alicui mortuo, neque enim ignis ab extrinseco movetur ad combustionem; hoc, quod est esse immanenter receptivum, convenit mortuo cæteroque igni, dum emanatum à se calorem, in se recipit. Hoc etiam quod est supponere aliud principium activum & passivum, stat cum ratione principii mortui, quid enim implicat. Ergo non adfers prædicatum differentiale vitæ.

NON SATISFACIT 3. Quia sequitur vi illius ignem se augmentantem vivere, nam in nutritione præter principium activum & passivum præsupponitur aliud nempe alimentum & alterationes, ita & in præsentia. Deinde sequeretur quod notitia, quam aliquis Angelus habet de se existente, non sit vitalis; quia per illum hic numero 29. intellectus & voluntas si sint accidentia superaddita non producuntur vitaliter, quia supponunt nudam animæ entitatem. Ergo cum etiam cognitio quæ cognoscit Angelus se existere, supponat nudam Angeli entitatem non erit vitalis, neque enim Angelus per superadditam speciem noscit se existere. Denique ex vi hujus explicationis sequitur, Deum non videre propriè, notitia sui, quod enim aliud principium supponit illa notitia.

Punctum Difficultatis 2.

Explicatur Ratio Vitæ.

EXPLICARI potest ratio vitæ, quod scilicet vita in actu primo nihil aliud sit præter principium, per quod subiectum, vel si mavis dicere substantia in suo esse connaturali constituta exercet operationes immanentes per se ab intrinseco; *Addo ly immanentes* propter dicenda ad objectionem primam; *Addo ly per se* propter dicenda de nutritione; *Addo ly ab intrinseco* propter dicta in præmissis. Pono autem loco generis ly principium potius, quam ly potentia eò quod possunt haberi aliqua per multos principia vitalia, quibus non competit ratio potentia, ut si quis defendat habitus acquisitos esse principia vitalia.

PROBATUR bonitas explicationis, qui convenit omni, soli, & semper proceditque per prima in hoc genere; Ut autem manifestius declaratur probatio, resolvenda sunt difficultates, quas resolvì debere, in definitione principii vitalis supra monui.

Primò, ex vi hujus explicationis emanationes passionum non sunt vitales.

RATIO. Quia emanatio passionum non supponit subiectum in esse suo connaturali constitutum, sed constituit illud, & sic si calorem non emanaret ignis, non esset in suo esse connaturali, constitutus, emanationeque illa, primum, in tali statu constituitur.

Secundò. Ex vi hujus explicationis, salvatur ratio vitæ in Deo, quia & ipsæ exercet operationes suas per se ab intrinseco, processiones etiam Divinæ sunt immanentes, nec ab extrinseco Deus illas habet, & per se, non enim ex accidenti est, quòd Pater generet Filium.

Tertiò. Ex vi hujus explicationis salvatur, cur ignis non vivat augmentando se, vivat autem animal nutriendo se. Antequam ratio supponatur.

SUPPONO imprimis, in quo sint paria Nutritio & Argumentatio ignis. Paria sunt imprimis in hoc, quòd & forma Ignis ab intrinseco uratur & nutritiva ab intrinseco augmentatur. Paria sunt in hoc, quia nisi applicueris nutritivæ alimentum, non se nutrit: Paria sunt in hoc, quia si applicetur ignis jam productus in stupa alteri igni, non censetur movere se ab intrinseco ille ignis, ad illam igniendam stupam; sic etiam, si non per aggenerationem, sed per primam unionem, illi Materie alimentis forma unita fuisset, eo casu non se movisset ab intrinseco nutritiva, ad illam partem unendam. Paria sunt rursus in hoc: quia sicut hæc pars non est essentialiter aggenerata, sed poterat primò informari ab anima; sic nec iste ignis, qui est productus, necessariò producitur ab hoc igne, sed poterat ille prius & potius producere.

Denique in hoc paria sunt: quia si omnem perfectionem augmentationis haberet ignis, non se augmentaret: sic nec nutritiva nutrirer, si vivens, quiete possideret omnem suam perfectionem.

SUPPONO secundò, Quid alii præter jam dicta pro ratione adferant, cur ignis non vivat augmentando se. Quia scilicet ignis non per se, sed ex Accidenti se augmentat; quia scilicet non est in statu suo, unde hic qui est supra aërem, non se augmentat; sed hæc ratio non satisfacit. Tum quia ut dicebatur, si anima haberet id totum, per se, quod, per nutritionem habere posset, non se augmentaret, & tamen hoc non obest, quominus nutritiva dicatur vitaliter agere. Ergo etiam ex hoc præcisè, quòd ignis non se augmentaret, si esset in loco sibi debito, cum se de facto augmentat, non deicitur illud augmentum à ratione vitalis. Tum quia indigeret hoc ipsum probatione, quòd supra aërem sit ignis, quòd illic non combureret stupam &c. similia. Tum quia si ex hoc deici potest, aliquid à ratione vitalitatis, reddique quasi per accidens agens, quia non habet illam perfectionem, quam requirit illa actio, sequitur etiam nutritionem & intellectiōnem non esse vitales, quia intellectiōnem producit intellectus, eò quòd intra se non habeat perfectionem illius, & nutritio ponitur ex suppositione, quòd non habeantur nutritivæ; neque valet si dicas, quòd data sit & provisà à natura potentia nutritiva, ad hoc, ut nutriat, haberetque id per se; jam autem non habet id ignis per se, ut se augmentet; Non inquam valet si dicas: quia quo fundamento dices à natura datam nutritivam, ut adgeneret partes, eo fundamento dicam, dari à natura igni vim combustivam, ut se propaget: da ergo rationem ulteriorem, cur se non propaget ignis vitaliter. *His suppositis*

RATIO formatur: Cur scilicet ignis augmentando se non vivat; quia scilicet augmentatio facta per ignem non fit actione immanenti, sed transeunti, adeoque actione non fit, in ipso augmentante sed extra. Jam autem augmentatio per adgenerationem fit actione immanenti ab intra. Rursus dici potest, ideo non est vitalis augmentatio facta ab igne: quia non est per se, sed per accidens illa augmentatio. Quod ipsum probatur: quia ex accidenti est, quòd conjungatur ignis genitus generanti, tam enim benè potest generare illum non uniendo illum sibi, quam uniendo; Jam autem per se nutritiva augmentat, quia per se producit unionem, & nisi produceret, non censetur nutritiva, egisse. Quod ipsum sic ulterius explanatur. Secundum eandem vim agit ignis, sive uniat sibi alium ignem sive non uniat, nec ulla est differentia in agendo, vel ratione principii, vel ratione termini, aget enim semper, secundum eandem vim ignitivam seu combustivam. Apparet ergo quòd illa augmentatio, non fit per se, sed si nutritiva

tiva non adgeneraret quidquam, non censeretur egisse, nam actio illius, est productio unionis vel formæ sibi additæ, si sit materialis, quæ ferri non potest, nisi sibi uniat & adgeneret partem. Erit ergo per se, non per accidens motus in nutritiva ad suum augmentum, adeoque motus vitalis, quia hic debet esse ut dictum per se.

ADDO. Ad non pauca in hac materia solvenda. Quod immanentia requisita ad vitalitatem, duplex possit spectari; quædam immanentia ipsius termini, & hanc diximus supra, non esse de ratione vitalitatis, potest enim produci terminus vitaliter, & non uniri principio producenti; alia est immanentia ipsiusmet actionis, si ve illius terminus uniatur, si ve non, & hanc immanentiam requirimus ad vitalitatem; nec obest quod aliqua actio vitalis exigit immanentiam etiam termini, hoc enim est ex accidenti, nec requisitum ex prædicato vitalitatis, ad eum modum, quo generatio interdum vitalis exigit productionem formæ v. g. materialis, non tamen id exigit ut sic, omnis generatio vitalis.

Quartò ex vi hujus explanationis solvatur; quare motus gravium deorsum, non sit vitalis. Quia in materia, duplex est sententia prima, quæ motum gravium rejicit non in aliud, nisi in ipsam gravitatem, medium aptum, & negationem obstaculi, quam sententiam defendere quis posset, etiam posito, quod motus progressivus involvat modalitatem, idque ex eo, quia à non esse moti, ad esse moti progressivè, non transitur per ipsum medium aptum, & negationem obstaculi, secus hic. Et in ista sententiâ facile est salvare, cur motus gravium non sit vitalis: quia non competit subiecto, in suo esse connaturali jam constituto: quando enim grave non est deorsum, non censeretur, esse, in suo esse, constitutum, connaturale. Secunda sententia motum gravium cum aliqua modalitate salvat, & in hac sententia, ideo motus ille, quamvis sit immanens, non esset tamen vitalis, quia non esset per se, ideo enim principiatur, quia ponderosum est in statu violento. Quæ autem fiunt ratione violentiæ, non sunt per se. Non autem propter aliquam violentiam, potentia nutritiva, augmentat vivens.

Quintò solvatur, cur motus ille, quem causat magnes attrahens ferrum, non sit vitalis, si enim sit res de ipsa qualitate tractiva, illa non est vitalis, quia spectat ad esse connaturale magnetis, et si illam non haberet magnes, non censeretur esse constitutus in suo esse connaturali. Si autem sit res de ipsa tractatione, hæc etiam non est vitalis, quia non est immanens actio sed transiens.

Punctum Difficultatis 3.

Solvuntur Objectiones.

OBJICITUR 1. Si ad vitalitatem, ut dictum supra, non requiritur immanentia producti

termini, sequitur inexplicabile esse, qualem nos immanentiam concedamus.

RESPONDETUR. Immanentia à nobis concessa non aliud est, quam quod actio vitalis, non fiat extra subiectum, nec sit illic ubi non est subiectum. Hinc actio illa qua producitur v. g. intellectio, quia non extenditur extra subiectum vitalis est. Casu autem quo sentiret aliquis identificare actionem termino vitali, adhuc diceret esse illic immanentiam, quia ipse terminus non producitur extra subiectum, quidquid sit quod uniatur intellectui, vel non.

OBJICIT 2. Oviedo. Demus vivens, cui à primo instanti productionis suæ, debita sit cognitio alicujus objecti, sicut de Angelis multi sentiunt. Hæc actio pertinebit ad naturalem constitutionem viventis, & erit vitalis, Ergo non est de ratione actionis vitalis, esse distinctam ab illis, per quæ vivens, in suo esse naturali constituitur. Quod sit illa actio vitalis, sic probat; Quia omnes cognitiones censentur esse vitales, quod etiam illa cognitio sit permanens ad naturalem constitutionem viventis probat, inquirendo, quid sit illud quod pertinet ad constitutionem naturalem viventis.

RESPONDEBIS. Id quod pertinet per modum habitus, urget quid est hoc aliquid pertinere per motus habitus, quid pertinere per modum actus.

RESPONDETUR. Illam actionem esse quidem vitalem, non esse tamen pertinentem ad constitutionem ipsius Angeli, quia ea quæ constituunt subiectum in esse naturali, debent esse per modum principiorum & potentiarum, si ve agendi si ve patiendi: Actio autem seipsa non est talis. Deinde habetne Angelus totum suum esse completum, antequam agat illam intellectiorem vel non habet; Si habet, ergo illa actio non spectabit ad complementum esse ipsius, sed erit effectus illius esse; Si autem non habet totum complementum, Ergo illa actio requiretur ad sui productionem tanquam ipsius potentie agendi completivum. Illustrari hoc potest Instantia ex esse supernaturali desumpta, in quo non constituitur homo per Actionem supernaturalem, sed per infusionem, quæ se habeat per modum potentie; Quod ipsum ulterius in hoc fundatur, quia cum esse sit radix ad operari & pati, id quod constituit aliquid in esse naturali, debet etiam constituere in posse operari vel pati, si ve illud operari patique sit rigorosum, si ve minus rigorosum. Cum ergo actio quæ talis, non constituat in posse operari subiectum, nec constituat in posse pati, fit ut non requiratur ad constituendam rem in suo esse naturali. Præter ipsum esse, præter potentias & principia operandi, ad esse connaturale rei, spectant proprietates, qualis est in materia quantitas, in igne calor &c. Cum ergo prima Cognitio Angelica, neque sit esse Angeli, neque potentia operandi, neque proprietas emanata, fit ut illa prima cognitio

gnitio non spectet ad esse connaturale Angel.

OBJICIT 3. Idem. Essentia Dei ex communi Theologorum sententia consistit in cognitione, hæc cognitio Dei pertinet ad naturalem constitutionem Dei, & est vitalis. Ergo non est de ratione operationis vitalis esse distinctam ab illis, quæ vivens constituunt in sua naturali dispositione.

RESPONDETUR. Quod primò essentialis conceptus Dei in ratione essentia, non sit intellectio, de quo agitur in prima parte, sed independentem ab hoc principio solvi potest adlata difficultas. Si qui censent quòd esse intellectivum sit de primo essentiali conceptu Deitatis in duplici sunt sententia. Aliqui enim admittunt intellectionem in actu primo, aliqui negant: In principiis horum, qui admittunt intellectionem in actu primo, facile est ostendere vitalitatem in Deo cognitionis, quia ex modo nostro concipiendi in suo esse constituitur Deus illa intellectione in actu primo, hinc quando intelligitur exercere intellectionem in actu secundo, non censetur aliquid ponere, per quod ex modo concipiendi constituitur in esse suo. In principiis autem istorum qui negant reperiri in DEO ullo modo actum primum intelligendi, nondum urget difficultas, quia talem conceptum Dei constituendo, non constituunt in Deo vitam nisi in actu secundo, si non ponunt vitam nisi in actu secundo, debent constitutum vitæ in actu secundo ponere ipsam scilicet vitam in actu secundo, non obest autem ut vita in actu secundo, per aliquid quod est actio, constituitur, imò ita constitui debet. Ex vi cuius doctrinæ: distinguendum est consequens, Ergo non est de ratione operationis vitalis esse distinctum ab illis, quæ vivens constituunt, si illud vivens sit vivens in Actu secundo non nisi. Concedo, si sit vivens etiam in Actu primo; Nego. Quod si ulterius quæretur, quare vivens in actu primo non possit constitui vitali cognitione & possit vivens in Actu secundo.

RATIO est; Quia si vivens in actu primo constitueretur vita in actu secundo, & esset vivens in actu primo ut supponitur, & non esset vivens in actu primo, quia non haberet constitutum in actu primo, sed id, quod est formalissimè, actus secundus. Ex quo etiam inferes vitam in actu secundo, debere constitui aliquo vitali.

ADDO, Verum quidem esse, quod quamvis nos ponamus in Deo vitam in actu primo non sequatur illum re ipsa habere vitam in actu primo; Quia tamen huius cogitationis nostræ datur in Deo fundamentum, ratione huius fundamenti, salvamus in Deo rationem vitæ in actu primo. Dici etiam posset, quòd Deus, sit vita in actu secundo, eminenter, hoc est, habens hoc totum, quod habet perfectissimus actus vitalis

creatus, licet non habeat condiciones imperfectionem involventes, quales sunt proficisci à principio intrinseco ex suppositione substantiæ in suo esse constitutæ, habendo id, sine tali proficisci, quod in creatis habetur ratione dicti proficisci.

INSTABIS primò ex eodem, quòd non implicet creatura seipsa intellectiva illa cognitio erit constitutiva substantiæ, vitalis tamen erit, Ergo de ratione vitalitatis, non est supponere substantiam, in suo esse connaturali constitutam.

RESPONDETUR. Negari ut plurimum Antecedens, sed illo transito proportionaliter addicta supra distinguitur Consequens, Ergo de ratione vitalitatis non est supponere substantiam in suo esse naturali constitutam supposito, quod sit vivens in actu primo realiter. Nego Consequentiam supposito quòd sit ipse actus secundus. Concedo Consequentiam.

INSTABIS secundò. Anima est quid vitale, & tamen in suo esse connaturali, non supponit, sed constituit hominem, Ergo non est bona adlata explicatio vitalitatis.

RESPONDETUR. Non negari per nos, quòd id quod est vita, possit esse pars constitutiva alicujus, sed tantum dicimus quòd vitalis operatio, præsupponat principium jam in suo esse constitutiva, quod salvatur, quamvis idem principium sit pars constitutiva; adhuc enim ad operationem vitalem, supponetur substantia in suo esse constituta.

INSTABIS tertio; Ergo saltem non datur definitio communis illis viventibus, quæ vita ipsa constituuntur, aut componuntur, si quidem ante illam compositionem vel constitutionem, non intelligitur substantia, in suo esse constituta.

RESPONDETUR; Concedo, quòd ante illam constitutionem, quæ sit per ipsam vitam in actu secundo, non intelligatur res realiter constituta, sed imprimis antecedit illam ratione actus primus vivendi, ut dictum. Deinde ipse actus secundus, per prius est constitutivus, posterius autem ratione, habet formalitatem actus secundæ vitæ, in illo quod constituit. Denique ut dixi, quia supposito quòd per vitam in actu secundo aliquid constituitur, adhuc operatio vitalis non supponetur ad substantiam in suo esse constitutam.

Ex his ulterius, Colliges quid sit vitalitas in actu secundo; quòd scilicet sit motus immanens, per se ab intrinseco, profectus à principio, substantiam in suo esse connaturali constitutam proportionaliter supponente.

Dixi proportionaliter, quia intellectio Divina & intellectio creata identificata noscenti si daretur, non præsupponeret realiter actum primum vivendi distinctum ab actu vivendi.

DIF-